

"Imbroglio" a la italiana

Dc, 27/02/2013 per Josep Maria Car...

[Minoria creativa](#)

Roma sembla aquests dies el centre del món. Més enllà de la renúncia del Sant Pare i del proper conclave, aquest cap de setmana han tingut lloc les eleccions generals italianes. Dilluns al vespre n'arribaven les primeres dades i ahir dimarts es confirmaven les tendències més preocupants: el centreesquerra de Bersani, al capdavant del Partit Demòcrata -hereu de l'antic PCI i d'altres petits grups socialistes i de centre-, ha guanyat les eleccions, però ha quedat molt lluny de la majoria necessària. Molt a prop, el partit de Berlusconi -aliat amb la Lliga Nord i amb el record del "bunga bunga"- ha quedat a pocs milers de vots. Els dos partits, que volien ajuntar la dreta i l'esquerra i que s'havien fet una llei electoral a la mida per afavorir, precisament, l'aliança d'àmplies agrupacions de partits, no han arribat al 65% dels vots. En tercer lloc, el còmic Bepe Grillo, amb el seu Moviment 5 Estrelles -un partit inclassificable que agrupa l'estès malestar dels italians davant la casta política-, ha aconseguit més del 25% dels vots. En Mario Monti, polític tecnòcrata i assenyat, defensor del directori europeu i centrista, no ha arribat al 10% dels vots.

L'imbroglio està servit. Ja es parla d'un nou govern tècnic i eleccions a l'octubre. Crec que ens trobem davant del final de l'anomenada II República italiana. Després de la II Guerra Mundial i la caiguda del feixisme, Itàlia va convocar un referèndum per decidir si mantenia la monarquia o optava per la república. Van guanyar els defensors del model republicà i l'any 1948 s'aprova la constitució. Durant quasi quaranta anys, Itàlia va ser governada per la Democràcia Cristiana, amb el poderós Partit Comunista a l'oposició. Als inicis dels anys 90, i després de la caiguda del mur de Berlín, una munió de casos de corrupció -coneguts per la Tangente- van propiciar la caiguda dels principals partits i la irrupció de Berlusconi amb Força Italia, com l'alternativa populista al fracàs dels partits tradicionals. La irrupció de Berlusconi es coneix com la II República, tot i que el gruix constitucional era el mateix. Han passat quasi vint anys de la irrupció de Berlusconi, de la transformació del PCI i d'altres partits en el Partit Democràtic, de l'agrupació dels partits polítics petits entorn de les dues formacions, i novament Itàlia es troba en un carreró sense sortida.

Itàlia està davant d'una situació probablement extrema. Dividida entre un nord ric, emprenedor i dinàmic i un sud subsidiat, sotmès en molts aspectes a les màfies i a la corrupció, sembla que ha dit prou a la seva casta política amb un vint-i-cinc per cent de vots a favor de Grillo i el seu moviment de rebuig al sistema. D'altra banda, la situació econòmica i els comptes públics semblen deteriorar-se cada dia més, amb un deute públic molt superior a l'espanyol.

Quin camí? Cap a la III República? Reforma política cap el model presidencial americà, on el cap de l'estat és alhora el cap de l'administració elegit directament pel poble, a una o dues voltes? Amb un Parlament molt més petit i auster? No ho sé, però tot indica que els italians volen un canvi a fons del model de governança i de les seves elits polítiques. Ni més ni menys del que sentim també a Catalunya i a Espanya.